

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/5/2025
Identifikačné číslo spisu: 9517100088
Dátum vydania rozhodnutia: 21.10.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:9517100088.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru a sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej na verejnom zasadnutí 21. októbra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného Q. U. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, o odvolaní prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a odvolaní obžalovaného Q. U. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 31. marca 2025, sp. zn. PK-2T/9/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaného Q. U. zamieta.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd rozsudkom z 31. marca 2025, sp. zn. PK-2T/9/2017, po tom, čo uznal obžalovaného Q. U. za vinného rozsudkom z 24. júla 2017, č. k. : PK-2T/9/2017-418, v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu a po schválení dohody o vine a treste podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona [v bode I. 1.)], pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti z časti dokonaného v bodoch II. 2.), 3.), 4.) podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), písm. c), za použitia § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2016, z časti v bodoch II. 5.), 6.), 7.), 8.), 9.) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), písm. c), s použitím § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2016 [v bodoch II. 2.), 3.), 4.), 5.), 6.), 7.), 8.), 9.)], pokračovacieho zločinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 3, ods. 5, ods. 6, ods. 7 s použitím § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona [v bodoch II. 2.), 3.), 4.), 5.), 6.), 7.), 8.), 9.)] a pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona s použitím § 138 písm. a), § 140 písm. c) a § 141 písm. a) Trestného [v bodoch II. 10.), 11.), 12.)] - po povolení obnovy konania vo výroku o treste - uložil podľa § 189 ods. 4 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 (ďalej len „Trestný zákon“), s použitím § 34 ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 5 per analogiam, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného

zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 5 Trestného zákona per analogiam zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 2 roky.

Podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu 23. apríla 2025 podal prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) odvolanie v neprospech obžalovaného Q. U. proti výroku o treste uvedeného rozsudku ako aj konaniu, ktoré mu predchádzalo a namietal, že nie je možné použiť ustanovenie § 39 ods. 5 Trestného zákona vzhľadom na skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní k vyhláseniu viny zo strany obvineného nedošlo. Tiež nedošlo ku konaniu o dohode o vine a treste, nakoľko výrok o vine obvineného nebol zrušený a k dohode o treste nedošlo z dôvodov, ktoré obvinený vysvetlil do zápisnice o predmetnom konaní. Ďalej uviedol, že nie je dôvod na použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona vzhľadom na skutočnosť, že síce uplynula už dlhá doba od spáchania skutku, ale obžalovaný z tej doby vykonával vyše trinásť rokov trest odňatia slobody. Na pozitívne hodnotenie osoby obžalovaného z Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Bratislave je podľa prokurátora možné prihliadať pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a nie pri rozhodovaní o výške trestu v tejto trestnej veci. Prokurátor poukázal najmä na skutočnosť uvádzanú aj v odôvodnení napadnutého rozsudku, a to že obžalovaný bol súčasťou riadiacej zločky v hierarchickom usporiadaní zločineckej skupiny, rozhodoval, riadil, vydával pokyny a vynucoval ich plnenie hrozbou ujmy na zdraví, resp. straty života. Spáchal pokračovací zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky a to spáchaním ôsmich čiastkových skutkov. Vedel o zakladaní účtov a o výbere peňazí, ktoré boli určené na prevod peňazí získaných trestnou činnosťou páchanou na území USA, sám túto činnosť riadil a vynucoval jej plnenie ako člen zločineckej skupiny na vyššom stupni jej hierarchického usporiadania. Konal pritom s vedomím, že pri zakladaní účtov a pri výbere peňazí sú použité nepravé doklady, pričom sa jednalo o podarené falzifikáty, ktoré nevzbudzovali u pracovníkov banky pochybnosť o ich pravosti. Teda tieto listiny boli podľa prokurátora spôsobilé uviesť do omylu v otázke overovanej totožnosti zakladajúceho majiteľa účtu a jeho identifikačných osobných údajov. Práve dokonalosť vyrobených falzifikátov predmetných cudzozemských verejných listín bola podľa neho esenciálnym predpokladom na výber finančných prostriedkov z ČSOB a na ich prisvojenie si, a to na škodu poškodených hypotekárnymi podvodmi - predikatívnymi trestnými činmi spáchanými na území USA. Ďalej spáchal pokračovací zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti, ktorého sa dopustil spáchaním ôsmich čiastkových skutkov. Príjem, ktorý bol získavaný s použitím nepravých dokladov tak, ako je vyššie uvedené, pochádzal z trestnej činnosti páchanej na území USA na škodu osôb pochádzajúcich z tohto štátu a vlastníacich na tomto území nehnuteľný majetok, ktorý sa stal predmetom záložného práva pri pôžičke peňazí, ktorá bola zdrojom legalizovaného príjmu. Obžalovaný mal podľa prokurátora vedomosť o pôvode tohto príjmu a i jeho konaním dochádzalo k dosahovaniu ekonomického prospechu - zisku plynúceho z trestnej činnosti páchanej na území USA, pričom príjem pochádzajúci z trestnej činnosti navonok pôsobil ako príjem získaný v súlade so zákonom. Ďalej spáchal pokračovací obzvlášť závažný zločin vydierania, ktorého sa dopustil spáchaním troch čiastkových skutkov a za tento Trestný zákon aj v súčasnosti ustanovuje trest odňatia slobody na 20 až 25 rokov alebo doživotie.

Na základe uvedeného prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že sa obžalovanému Q. U. s ohľadom na všetky okolnosti jeho prípadu ukladá trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a aby mu uložil aj ochranný dohľad na 2 roky. Alternatívne prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol, najmä, aby prvostupňový súd predmetnú trestnú vec spojil s trestnou vecou vedenou pod sp. zn. PK-2T/14/2013, aby mohla byť s obvineným uzavretá dohoda o treste.

Podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu 16. apríla 2025 podal obžalovaný prostredníctvom obhajkyne odvolanie, napádajúc jeho výrokovú časť, odôvodnenie, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu s tým, že s napadnutým rozsudkom sa nestotožňuje a považuje ho za predčasný, arbitrárny a nedôvodný. V písomnom odôvodnení podaného opravného prostriedku doručenom Špecializovanému trestnému súdu 7. mája 2025 obžalovaný uviedol, že s uloženým trestom vo výmere 17 rokov sa nestotožňuje, považuje ho za neprimerane prísny a nedôvodný, nakoľko už v pôvodnom trestnom konaní boli uložené oveľa miernejšie tresty odňatia slobody, pričom najprísnejší z týchto trestov po jeho právoplatnosti bol uložený vo výmere 8 rokov Q. Š., ktorý bol uznaný vinným z tých istých skutkov ako aj obžalovaný, s totožnou právnou kvalifikáciou, vrátane najprísnejšieho kvalifikovaného skutku. Napriek tomu, že ide v poradí o druhý rozsudok, spadajúci pod konanie o povolení obnovy konania v jeho prospech, podľa obžalovaného sú v súčasnosti prítomné skutočnosti, odôvodňujúce zníženie výmery trestu, pričom na všetky poukázal aj na hlavnom pojednávaní. Obžalovaný poukázal tiež na samotnú dĺžku konania, keďže skutky kladené mu za vinu sú datované do roku 2006. K dĺžke samotného konania sa nepričinil a rovnako na jej trvaní nemal participáciu ani on, ani jeho obhajcovia. Taktiež obžalovaný poukázal na novelu trestných kódexov a tiež na hodnotenie jeho osoby počas priebehu celého výkonu trestu odňatia slobody, pričom z jeho obsahu vyplýva hodnotenie ako kladné s popisom všetkých činností, ako aj aktivít, do ktorých sa po celú dobu zapájal. Z uvedeného je podľa obžalovaného zrejmé, že spĺňa všetky zákonom vyžadované náležitosti pre jeho resocializáciu a zaradenie do spoločnosti.

Preto obžalovaný navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu a uložil mu spravodlivý trest so zreteľom na všetky uvedené skutočnosti. Zároveň obžalovaný navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora ako nedôvodné.

V písomnom odôvodnení odvolania doručenom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 20. mája 2025 obžalovaný prostredníctvom obhajkyne zdôraznil, že jeho odvolanie je smerované proti výroku o treste vo výmere 17 rokov nepodmienečne, nakoľko takto vymeraný trest je vzhľadom na všetky okolnosti neprimerane prísny; jeho snahou a rovnako ani úmyslom nie je vyhnúť sa samotného trestu, avšak jediným jeho prianím je dosiahnuť spravodlivý trest. Poukázal na rozsudok v pôvodnom konaní s tým, že sa aktívne zúčastňoval na vykonaní dokazovania, po určitom čase uzatvoril dohodu o vine a treste, ku ktorej pristúpil v čase priebehu dokazovania, a jeho jedinou motiváciou v danom čase bolo zaradenie do výkonu trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zrekapituloval prebiehajúce obnovené konanie a rozhodnutia počas neho vydané. Obžalovaný poukázal na skutočnosť, že v inej trestnej veci, vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 2T/14/2013, prebieha ďalšie konanie po povolení obnovy konania v jeho prospech. Z tohto dôvodu, ako aj z dôvodu, že obidve trestné konania vykazujú vzájomný súvis, pričom už v minulosti mu bol uložený tzv. súhrnný trest za tieto konania, navrhoval súdu prvého stupňa spojenie vecí, ktoré by podľa neho rovnako podliehalo uloženiu súhrnného trestu odňatia slobody. Dodal, že k takémuto postupu však zo strany súdu nedošlo, čo podľa neho malo napokon aj vplyv na záver rokovania s prokurátorom.

Pokiaľ ide o uložený trest súdom prvého stupňa (17 rokov) obžalovaný zopakoval, že v pôvodnej trestnej veci došlo k odsudzujúcim výrokom vo vzťahu k iným osobám, ktorí boli v konaní rovnako obžalovaní (I. B., Q. Š.Í., Q. B., S. W.) a to aj zo skutkov s totožnou právnou kvalifikáciou, avšak aj z iných závažnejších skutkov, ako je obžalovaný odsúdený. Zdôraznil, že v prípadoch týchto osôb, resp. v ich neprospech vystupovali totožní svedkovia, ako aj tá istá osoba v procesnom postavení poškodenej, čo podľa obžalovaného signalizuje aj totožný právny záver. Obžalovaný taktiež poukázal na dĺžku priebehu konania, ktorá sa do dňa vynesenia rozsudku súdu prvého stupňa podľa neho javí ako neprimeraná. Vychádzajúc z faktu, že skutky sú datované do obdobia roku 2006, ide podľa neho o výraznú dĺžku trestného konania, k čomu však v žiadnom smere nedošlo jeho zavinením a taktiež ani zavineným konaním jeho obhajcov, čo napokon konštatuje aj súd prvého stupňa v napádanom rozsudku. Pokračoval, že hlavného pojednávania sa zúčastňoval pravidelne, pričom taktiež bola vždy pokrytá jeho obhajoba. Zdôraznil, že už v čase uzatvorenia dohody o vine a treste a jej následnom schválení súdom, k čomu ako je vyššie uvedené došlo 24. júla 2017, prebehlo od spáchania skutkov viac ako 11 rokov. K

dňu podania predmetného podania je podľa obžalovaného situácia výraznejšia, nakoľko ide o obdobie 19-tich rokov. Poznamenal, že obvinený má, právo na to, aby o jeho trestnom konaní bolo rozhodnuté v primeranej lehote; toto právo obvineného je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, a uviedol, že v jeho prípade ide o neprimeranú dĺžku konania, pričom poukázal aj na fakt, že v takomto prípade sa v zmysle súdnej praxe vytráca základný vzťah medzi konaním páchatel'a a ukladaným trestom. Dodal, že doba, ktorá uplynie od skutku až po vydanie meritórneho rozhodnutia, má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením určitého trestu dosiahnutý.

Ďalej obžalovaný uviedol, že vo výkone trestu odňatia slobody spolu s dobou výkonu väzby sa nachádza viac ako 13,5 roka, pričom po celú dobu si zodpovedne plnil všetky povinnosti vyplývajúce mu z príslušných predpisov, ako aj vnútorných poriadkov v jednotlivých ústavoch, o čom svedčia aj jednotlivé hodnotenia, ktoré napokon konštatuje aj súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku. Počas výkonu trestu bol 13x disciplinárne odmenený a to práve s poukázaním na plnenie jeho pracovných povinností, čo rovnako vyplýva z rozsiahleho hodnotenia vypracovaného ÚVTOS Ružomberok. Disciplinárne potrestaný nebol, čo považoval rovnako za kritérium na hodnotenie jeho osoby. Nie je osobou s agresívnymi sklonmi a taktiež počas celej doby nepreukázal žiadne konfliktné situácie. Uvedené hodnotenie prakticky podľa neho odzrkadľuje celú dobu jeho pobytu v ÚVV a ÚVTOS a to s ohľadom na pracovné povinnosti, ako aj jeho aktivity, ktorým sa venoval a venuje vo svojom voľnom čase. Odvolaciemu súdu opakovane pripomenul, že jeho snahou nie je bagatelizovať význam trestného konania, resp. vyvracať otázku viny. Je podľa obžalovaného však zrejme, že otázka viny, ako aj trestu, predstavujú jeden celok a preto aj poukázal na oboje. Vychádzajúc z faktu, že po celú uvedenú dobu bol obmedzený na osobnej slobode, v jeho prípade jedinou možnosťou preukázania jeho resocializácie, ako aj osobných a rodinných pomerov, je poukázať „len“ na podrobné hodnotenie z ÚVTOS Ružomberok, ktoré je prakticky „zrkadlom“ jeho správania sa, vzdelávania a zúčastňovania sa na iných aktivitách počas celej doby jeho výkonu trestu.

V ďalšej časti obžalovaný poukázal na § 39 Trestného zákona, pokiaľ ide o jeho osobné pomery odkázal na hodnotenie ÚVTOS Ružomberok, pričom po celú dobu výkonu trestu odňatia slobody udržiava všetky kontakty s jeho deťmi, ako aj najbližšími členmi rodiny (otec je dlhodobý onkologický pacient s nepriaznivou zdravotnou prognózou). Vychádzajúc z uvedeného je podľa neho nesporné, že v jeho prípade okolnosti pre mimoriadne zníženie trestu sú prítomné a tieto je možné zohľadniť vo vyššom meradle ako tomu urobil súd prvého stupňa. Dodal, že svoje konanie úprimne oľutoval, taktiež vyvinul všetky pre neho dostupné kroky smerujúce k uzatvoreniu dohody o vine a treste; k tomu nedošlo za vyššie opísaných okolností, ktoré však nebolo v jeho a taktiež ani v možnostiach prokurátora ovplyvniť; a pred odsúdením viedol riadny život.

Na záver obžalovaný poukázal na novelizáciu trestných kódexov a uviedol, že súd prvého stupňa v danom smere nemôže argumentovať jeho ďalším trestným konaním, nakoľko aj v tomto došlo k povoleniu obnovy konania v jeho prospech a taktiež aj k zmene trestnej sadzby, ktorá sa dotýka jeho osoby.

Zhrnúc uvedené, obžalovaný konštatoval, že uložený trest vo výmere 17 rokov je neprimerane prísny a tento je možné uložiť mu v nižšej výmere a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom trestnom konaní postupom v súlade s § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu a sám rozhodol o uložení nižšieho trestu.

Písomným podaním doručeným 20. mája 2025 obžalovaný doplnil odôvodnenie poukazujúc na dĺžku samotného trestného konania a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj rozhodovaciu prax súdov.

Verejné zasadnutie na rozhodnutie o odvolaní vykonal najvyšší súd v neprítomnosti obžalovaného Q. U., ktorý výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie vykonalo v jeho neprítomnosti a tiež v neprítomnosti poškodenej G. W.. Na verejnom zasadnutí odvolateľa zotrvali na podaných odvolaniach. Prokurátor poukázal na dôvody písomného odvolania a návrhu v ňom uvedenom. Obhajkyňa obžalovaného upriamila pozornosť na konanie, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, ako aj na hodnotenia obžalovaného počas výkonu trestu, samotnú dĺžku konania a žiadala, aby odvolací súd uložil obžalovanému znížený spravodlivý trest.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej tiež „najvyšší súd“), na základe riadne a včas podaných odvolaní oprávnenými osobami, nezistiac dôvody na postup v zmysle § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom neopomenul skúmať, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolania prokurátora aj obžalovaného nie sú dôvodné.

Z napadnutého rozhodnutia, ako aj predloženého spisu (ako to už napokon bolo vyššie uvedené) je zrejmé, že o vine obžalovaného Q. U. bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 24. júla 2017, sp. zn. PK-2T/9/2017, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste a súd uznal obžalovaného Q. U. vinným zo

- zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona [v bode I.1.)],
- pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti z časti dokonaného v bodoch II. 2.), 3.), 4.) podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), písm. c), za použitia § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2016, z časti v bodoch II 5.), 6.), 7.), 8.), 9.) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), písm. c), s použitím § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2016 [v bodoch II. 2.), 3.), 4.), 5.), 6.), 7.), 8.), 9.)],
- pokračovacieho zločinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 3, ods. 5, ods. 6, ods. 7 s použitím § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona [v bodoch II. 2.), 3.), 4.), 5.), 6.), 7.), 8.), 9.)],
- pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona s použitím § 138 písm. a), § 140 písm. c) a § 141 písm. a) Trestného [v bodoch II. 10.), 11.), 12.)],

na skutkovom základe uvedenom v napadnutom rozsudku.

Za túto trestnú činnosť bol obžalovanému v pôvodnom konaní uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov a 3 mesiace, na výkon ktorého ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 58 ods. 2, ods. 3 Trestného mu bol uložený trest prepadnutia majetku a ochranný dohľad na 2 roky. Špecializovaný trestný súd súčasne zrušil výrok o treste rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 26. mája 2014, sp. zn. PK-2T/14/2013, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 17. decembra 2024, sp. zn. 2 Tost 48/2024, zrušil uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 26. augusta 2024, sp. zn. 12Nt/1/2024, ktorým bola povolená obnova konania vo výroku o treste prepadnutia majetku, a rozhodol tak, že povolil obnovu konania v prospech odsúdeného Q. U. vedeného na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 2T/9/2017, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom z 24. júla 2017, sp. zn. 2T/9/2017, ďalej zrušil tento rozsudok vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom dohľade, a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súčasne rozhodol o vzatí Q. U. do väzby z dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Výrok o vine, nebol právoplatným rozhodnutím o povolení obnovy konania dotknutý nijakým spôsobom, čo znamená, že žiadny riadny opravný prostriedok, a to ani odvolanie proti nemu prípustné nie je. Preto v novom (obnovenom) konaní ani súd prvého stupňa, ale ani najvyšší súd neboli oprávnení preskúmať, prehodnocovať, meniť či akokoľvek zasahovať do právoplatného výroku o vine. Súdny posudzovali „len“ výrok o treste za trestnú činnosť, ktorá je uvedená vyššie.

Vzhľadom na to, že 6. augusta 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 40/2024 Z. z., ktorým sa okrem iného mení a dopĺňa Trestný zákon, bolo nevyhnutné posúdiť časovú pôsobnosť Trestného zákona v zmysle jeho ustanovenia § 2 a teda určiť, či trest za trestnú činnosť je potrebné ukladať podľa zákona účinného v čase spáchania skutkov, pre ktoré bol obžalovaný odsúdený (výrok o vine bol v čase rozhodovania o treste už právoplatný), teda podľa skoršej hmotnej úpravy Trestného zákona, alebo podľa jeho neskoršej úpravy účinnej od označenej novely v čase aktuálneho rozhodovania o treste.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší.

Podľa § 2 ods. 2 Trestného zákona páchatelovi možno uložiť taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

Obžalovaný bol súdom prvého stupňa uznaný vinným zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona [v bode I. 1.)], z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti z časti dokonaného v bodoch II. 2.), 3.), 4.) podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), písm. c), za použitia § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2016, z časti v bodoch II. 5.), 6.), 7.), 8.), 9.) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), písm. c), s použitím § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 30. júna 2016 [v bodoch II. 2.), 3.), 4.), 5.), 6.), 7.), 8.), 9.)], z pokračovacieho zločinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 3, ods. 5, ods. 6, ods. 7 s použitím § 138 písm. b) a § 141 písm. a) Trestného zákona [v bodoch II. 2.), 3.), 4.), 5.), 6.), 7.), 8.), 9.)] a z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona s použitím § 138 písm. a), § 140 písm. c) a § 141 písm. a) Trestného [v bodoch II. 10.), 11.), 12.)].

Ako to správne uviedol už prvostupňový súd, za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 5 až 10 rokov, za zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky, ktorého sa obžalovaný dopustil ôsmymi čiastkovými útokmi, zákon ustanovuje trest odňatia slobody 7 až 12 rokov, za pokračovací zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti, zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 3 až 10 rokov, pričom podľa Trestného zákona účinnou od 6. augusta 2024 došlo k zníženiu rozpätia ustanovenej trestnej sadzby oproti pôvodnej 12 až 20 rokov a zákonné ustanovenie, ktoré sa vzťahuje na trestný čin najprísnejšie trestný z trestných činov, za ktoré sa ukladá obžalovanému trest, a to obzvlášť závažný zločin vydierania zostalo nezmenené aj po novele Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024. Za tento trestný čin zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 20 rokov až 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

Možno konštatovať, že aktuálne účinný (neskorší) Trestný zákon v znení účinnom po jeho novele (od 6. augusta 2024) je pre obžalovaného priaznivejší v otázke posudzovania trestnosti činov, na posúdenie a zhodnotenie ktorej priamo obsahovo nadväzuje aj otázka posúdenia a ukladania trestu podľa základných zásad trestania uvedených v § 34 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o výrok o vine, tento nebol žiadnym spôsobom nanovo posudzovaný a aj odvolací súd bol ním viazaný. Rovnako tak bol viazaný skutkovými zisteniami tak, ako boli uvedené v pôvodnom rozsudku.

Pri ukladaní trestu aj najvyšší súd prihliadal na ustanovenie § 33a Trestného zákona, podľa ktorého páchatelovi nemožno uložiť kruté a neprimerané sankcie. Výkonom sankcie nesmie byť znížená ľudská dôstojnosť. Sankcie sa ukladajú s prihliadnutím na povahu a závažnosť trestného činu alebo činu inak

trestného a na osobu páchatel'a a jeho pomery. Tam, kde postačí uloženie sankcie postihujúcej páchatel'a menej citel'ne, nesmie byť páchatel'ovi uložená sankcia, ktorá ho postihuje citel'nejšie. Páchatel'ovi najmä nesmie byť uložená sankcia spojená s ujmou na osobnej slobode páchatel'a, ak možno účel sankcie dosiahnuť uložením sankcie nespojenej s ujmou na osobnej slobode páchatel'a. Pri ukladaní sankcií sa prihliada aj k právom chráneným záujmom poškodeného.

Medzi základné princípy a pravidlá pri ukladaní trestu patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Ustanovenie § 34 ods. 4 Trestného zákona zároveň upravuje, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatel'a o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal, alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a, alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona tiež pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatel'ovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada nulla poena sine lege sine crimine sine iudicio. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásad individualizácie trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovne pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú v zásade súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného na to, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Váruje ich pred páchaním trestnej činnosti a

posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne hodnotenie páchatel'a a jeho činu, ale tak právne ako aj etické.

Osobu páchatel'a je potrebné hodnotiť vo všetkých súvislostiach v rámci hodnotenia osoby páchatel'a, pričom nemožno obísť ani možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitostí so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uložením trestu poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy.

V duchu vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že aj s prihliadnutím na zmenu trestných sadzieb a všetky okolnosti prípadu je trest uložený súdom prvého stupňa vo výmere 17 rokov, ako trest mimoriadne znížený, správny a zákonný a jeho výmera je adekvátna.

Obžalovanému poľahčovalo, že pred páchaním trestnej činnosti žil riadnym životom [§ 36 písm. j) Trestného zákona], k spáchaniu trestného činu sa priznal a trestný čin úprimne oľutoval [§ 36 písm. l) Trestného zákona].

Na strane druhej obžalovanému síce priťažovalo, že spáchal viac trestných činov, avšak priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona nebolo možné konštatovať, pretože úhrnný trest ukladal najvyšší súd aj za použitia takzvanej asperačnej zásady v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona, pričom podľa ustálenej súdnej praxe (stanovisko trestnoprávneho kolégia publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2011) platí, že spáchanie zbiehajúceho sa trestného činu sa v súlade so zásadou ne bis in idem, vyjadrenou v § 38 ods. 1 Trestného zákona nepoužije ako priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, ak by išlo zároveň o okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, pričom môže ísť aj o okolnosť podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Trestného zákona).

To potom znamená, že u obžalovaného bola zistená prevaha poľahčujúcich okolností nad okolnosťami priťažujúcimi.

Pokiaľ ide o hodnotenie osoby obžalovaného súd prvého stupňa detailne posúdil osobnostné faktory, spoločenské faktory a tiež kriminogénne faktory vzťahujúce sa na možnosti nápravy obžalovaného, pričom tieto podrobne aj vysvetlil a najvyšší súd nepovažuje za potrebné tieto opätovne opakovať, ale na podrobné odôvodnenie rozhodnutia v celom rozsahu odkazuje.

Vo vzťahu k námietkam odvolateľov proti výroku o treste, ktorý obžalovaný považuje za neprimerane prísny a prokurátor zase za neprimerane mierny, je vhodné upriamiť pozornosť na už vyššie citované základné zásady ukladania trestov upravené v § 34 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o námietku prokurátora spočívajúcu v nemožnosti použitia ustanovenia § 39 ods. 5 Trestného

zákona vzhľadom na skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní k vyhláseniu viny zo strany obžalovaného nedošlo, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že s týmto nie je možné súhlasiť. V predchádzajúcom konaní, v ktorom bola povolená obnova konania v časti vo výroku o treste, obžalovaný uzatvoril dohodu o vine a treste, pričom účinky tohto možno zohľadniť per analogiam aj v tomto konaní, čo však nevyklučuje aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 5 Trestného zákona, aj keď toto sa vzťahuje na vyhlásenie viny na hlavnom pojednávaní. Fakticky je pri rozhodovaní v tomto štádiu konania daný stav čoby vyhlásenej viny, preto súd prvého stupňa nepochybil, ak použil uvedené zákonné ustanovenie.

Rovnako tak správne postupoval aj keď mimoriadne znížil trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, ktorá bola v danom prípade 20 rokov. Je pravda, že obžalovanému súd ukladal trest za závažnú trestnú činnosť, ktorou spáchanie troch zločinov a jedného obzvlášť závažného zločinu, nepochybne je. Avšak s ohľadom na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestnej činnosti, už vykonaný trest (viac ako 13 rokov), ale aj vzhľadom na pozitívne hodnotenie obžalovaného z doterajšieho výkonu trestu, na ktoré je možné prihliadať, keďže je vyjadrením postoja obžalovaného nielen pre účely posúdenia podmieneného prepustenia, je výmere trestu odňatia slobody určená súdom prvého stupňa na 17 rokov, primeraná, zákonná, správna a v súlade so všetkými vyššie uvedenými princípmi pre ukladanie trestu.

Naopak, uloženie ešte nižšieho trestu, ako sa dožaduje obžalovaný, by sa vymykal uvedeným zásadám. Uložený trest má všetky predpoklady na dosiahnutie účelu trestu a plne odráža aj charakter trestnej činnosti a má všetky predpoklady na splnenie účelu aj vo vzťahu k individuálnej aj generálnej prevencii. Obžalovaný poukázal na tresty uložené ostatným obžalovaným, avšak ani táto skutočnosť nespôsobila nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, keďže trestný zákon vychádza zo zásady individualizácie trestu, čo v danom prípade súd prvého stupňa dôsledne zachoval.

Odvolací súd nezistil akékoľvek dôvody, pre ktoré by záver súdu I. stupňa v otázke primeranosti ním určenej výmery trestu odňatia slobody vybočoval z rámca vymedzeného základnými kritériami ukladania trestov Trestnom zákone, a z toho dôvodu neakceptoval ako dôvodnú ani odvolaciu argumentáciu obžalovaného ani prokurátora, hodnotiac obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov za adekvátny, zohľadňujúci tak okolnosti týkajúce sa súdnej trestnej činnosti, ako aj osobné pomery obžalovaného, a preto spôsobilý naplniť účel trestu.

Výrok o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody a o uložení ochranného opatrenia na 2 roky v odvolaniach nenamietala žiadna z procesných strán, pričom najvyšší súd považuje aj tieto výroky za správne a zákonné.

Rozhodnutie prijal senát jednomyselne.

Poučenie:

